

Filološki fakultet / Srpski jezik i južnosl. književnosti (2017) / Akcentologija i uvod u dijalektologiju

Naziv predmeta:	Akcentologija i uvod u dijalektologiju			
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova (P+V+L)
2269				
Studijski programi za koje se organizuje	Srpski jezik i južnosl. književnosti (2017)			
Uslovljenost drugim predmetima	Nema posebnih uslova za prijavljivanje i slušanje predmeta.			
Ciljevi izučavanja predmeta	Poznavanje dijahrone i sinhronne slike naših akcenata. Razlikovanje i obilježavanje akcenata književnog jezika i narodnih govora.			
Ishodi učenja	1. Vladaju pojmovnim aparatom akcentologije kao nauke i pripremljeni su za efikasno, racionalno i funkcionalno povezivanje znanja iz akcentologije i dijalektologije. 2. Imaju temeljna znanja o akcentima književnog jezika i narodnih govora, njihovoj rasprostranjenosti i osnovnim tipološkim osobenostima pojedinih akcenatskih sistema. Razumiju dijahronu i sinhronu sliku naših akcenata. 3. Na savremen način izvode nastavu iz akcentologije i dijalektologije i da funkcionalno povezuju dostignuća ovih disciplina sa drugim nastavnim područjima. 4. Primjenjuju savremeni metodološki pristup za istraživanje akcenatskih sistema. Osposobljeni su za samostalno istraživanje i zapisivanje onoga što čuju i podstaknuti su za naučno istraživanje stanja na određenom području (načini prikupljanja građe, snimanje i bilježenje, selekcija i obrada prikupljene građe). 5. Steknu kompetencije potrebne za obavljanje poslova na polju kultivisanja javnoga govora. 6. Uspješno primjenjuju osnovna akcenatska pravila na nivou riječi, rečenice, teksta. Da imaju pravilan pogled na relacije dijalekta prema standardnom jeziku.			
Ime i prezime nastavnika i saradnika	Prof. dr Miodrag Jovanović - nastavnik Mr Jelena Gazdić - saradnik			
Metod nastave i savladanja gradiva	Predavanja, vježbe, konsultacije, domaći zadaci, kolokvijumi, završni ispit.			
Plan i program rada				
Pripremne nedjelje	Priprema i upis semestra			
I nedjelja, pred.	Uvodne napomene. Osnovna terminološka pitanja akcentologije.			
I nedjelja, vježbe	Upoznavanje studenata sa osnovnom literaturom. Opšte zakonitosti standardnog akcenta.			
II nedjelja, pred.	Vrste akcenata. Mjesto akcenta u riječi.			
II nedjelja, vježbe	Određivanje mjesta akcenta u riječi. Vježbanje na primjerima.			
III nedjelja, pred.	Akcenatske promjene u praslovenskoj jezičkoj zajednici. Pravila F. De Sosira, Fortunatova, Mejea i N. Van Vejka.			
III nedjelja, vježbe	Uočavanje mjesta akcenta i razlikovanje akcenata po kvantitetu.			
IV nedjelja, pred.	Prenošenje akcenata na proklitiku – staro prenošenje. Metatonija.			
IV nedjelja, vježbe	Vježbanje – prenošenje akcenata na proklitiku.			
V nedjelja, pred.	Akcenatske izmjene u ranoj fazi života naših predaka na Balkanskom poluostrvu. Uprošćavanje akcenatskog sistema.			
V nedjelja, vježbe	Vježbanje – prenošenje akcenta na proklitiku, određivanje mjesta i kvantiteta akcenta.			
VI nedjelja, pred.	Pomjeranja silaznih akcenata od kraja ka početku riječi u metataksičkom i politonijskom duhu. Uzroci i rezultati.			
VI nedjelja, vježbe	Primjena date materije na primjerima iz teksta.			
VII nedjelja, pred.	Osnovna kvantitativno-kvalitativna obilježja akcenata. Kratkosilazni akcenat.			
VII nedjelja, vježbe	Kratkosilazni akcenat – vježbanje na primjerima.			
VIII nedjelja, pred.	Dugosilazni akcenat. Pravila distribucije u riječi.			
VIII nedjelja, vježbe	Dugosilazni akcenat – prepoznavanje akcenta u zadatim primjera. Uočavanje razlike između dugosilaznog i kratkosilaznog akcenta.			
IX nedjelja, pred.	Opis akcenata uzlazne intonacije. Kratkouzlazni akcenat.			
IX nedjelja, vježbe	Kratkouslazni akcenat – prepoznavanje akcenta u zadatim primjerima.			
X nedjelja, pred.	Dugouzlazni akcenat.			

X nedjelja, vježbe	Prepoznavanje dugouzlaznog akcenta u primjerima. Uočavanje razlike između dugouzlaznog i kratkosilaznog akcenta.					
XI nedjelja, pred.	Pregled akcenatskih sistema govora štokavskog narečja.					
XI nedjelja, vježbe	Razlika u akcentu između ekavskih i ijekavskih oblika s obzirom na refleks starog jata.					
XII nedjelja, pred.	Najstarija štokavska akcentuacija (s očuvanim neoakutom).					
XII nedjelja, vježbe	Najstarija štokavska akcentuacija s očuvanim neoakutom – predstavljanje na osnovu teksta.					
XIII nedjelja, pred.	Govori sa jednim akcentom.					
XIII nedjelja, vježbe	Govori sa jednim akcentom – primjeri iz teksta.					
XIV nedjelja, pred.	Govori sa pretežno neprenesenim akcentima.					
XIV nedjelja, vježbe	Govori sa pretežno neprenesenim akcentima – vježbanje na primjerima iz tekstova.					
XV nedjelja, pred.	Akcenatski sistemi u govorima koji su ušli u osnovicu književnog jezika. Vuk-Daničićeva akcenatska norma.					
XV nedjelja, vježbe	Akcenatski sistemi u govorima koji su ušli u osnovicu književnog jezika – primjeri iz teksta.					
Opterećenje studenta	nedjeljno 4 kredita x 40/30 = 5 sati 20 minuta Struktura: 1 sat i 30 minuta predavanja 1 sat i 30 minuta vježbi 2 sata i 20 minuta samostalnog rada uključujući i konsultacije u semestru Nastava i završni ispit: 16 x 6 sati 35 minuta = 85 sati 5 minuta Neophodna priprema: prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x 5 sati 20 minuta = 10 sati 40 minuta Ukupno opterećenje za predmet 4 x 30 = 120 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita 30 sati 50 minuta Struktura opterećenja: 85 sati 5 minuta (nastava) + 10 sati 40 minuta (priprema) + 24 sata 15 minuta (dopunski rad) = 120 sati					
Nedjeljno			U toku semestra			
kredita x 40/30=0 sati i 0 minuta 0 sat(a) teorijskog predavanja 0 sat(a) praktičnog predavanja 0 vježbi 0 sat(a) i 0 minuta samostalnog rada, uključujući i konsultacije			Nastava i završni ispit: 0 sati i 0 minuta x 16 =0 sati i 0 minuta Neophodna priprema prije početka semestra (administracija, upis, ovjera): 0 sati i 0 minuta x 2 =0 sati i 0 minuta Ukupno opterećenje za predmet: x 30=0 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 do 30 sati (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmet) 0 sati i 0 minuta Struktura opterećenja: 0 sati i 0 minuta (nastava), 0 sati i 0 minuta (priprema), 0 sati i 0 minuta (dopunski rad)			
Obaveze studenta u toku nastave			Studenti su obavezni da prisustvuju nastavi, rade domaće zadatke, kolokvijume i završni ispit.			
Konsultacije			Četvrtak: 10-12 časova; Petak: 11-13 časova. Kabinet: 229.			
Literatura			Asim Peco, Osnovi akcentologije srpskohrvatskog jezika, Naučna knjiga, Beograd 1971; Aleksandar Belić, Promene akcenata u praslovenskom jeziku, JF, knj. 1, 1913, 38 – 66; Pavle Ivić i Ilze Lehist, Prilozi ispitivanju fonetske i fonološke prirode akcenata u savremenom srpskohrvatskom jeziku, ZFL, knj. VI, 33 – 73, knj. VIII, 75 – 117, knj. X, 51 – 94; Mitar Pešikan, O osnovama štokavske akcentuacije, JF, XXVIII, Beograd 1969, 107 – 162.			
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje			Pohađanje nastave 8 – poena, 3 domaća zadatka – 4 poena, 2 kolokvijuma – po 15 poena, završni ispit – 50 poena. Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 51 poen.			
Posebne naznake za predmet			Vježbe se izvode u grupama od 10 do 15 studenata.			
Napomena			Plan realizacije nastavnog programa po tematskim cjelinama i terminima studenti će dobiti na početku semestra.			
Ocjena:	F	E	D	C	B	A
Broj poena	manje od 50 poena	više ili jednako 50 poena i manje od 60 poena	više ili jednako 60 poena i manje od 70 poena	više ili jednako 70 poena i manje od 80 poena	više ili jednako 80 poena i manje od 90 poena	više ili jednako 90 poena